

ΣΤΕ 2323/2012 [Μη αόριστη προσφυγή κατά σιωπηρής άρνησης της Διοίκησης να άρει ρυμοτομική απαλλοτρίωση]

Περίληψη

-Η κρίση του δικαστηρίου της ουσίας σχετικά με την ταυτότητα και την ακριβή θέση του επίδικου ακινήτου, είναι νομίμως αιτιολογημένη, δεδομένου ότι στο δικόγραφο της προσφυγής των αναιρεσιβλήτων γίνεται επίκληση του σχετικού τοπογραφικού διαγράμματος και περιγραφή των ορίων του, οι δε περί του αντιθέτου λόγοι αναιρέσεως πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι. Κατά το μέρος που πλήττουν την κρίση του δικαστηρίου, ότι το προσαχθέν τοπογραφικό διάγραμμα συμφωνεί με το διάγραμμα ρυμοτομίας που συνοδεύει το οικείο πολεοδομικό πδ πρέπει να απορριφθούν ως απαράδεκτοι, διότι η κρίση του δικαστηρίου της ουσίας ως προς την εκτίμηση του προσαχθέντος ενώπιόν του αποδεικτικού υλικού είναι ανέλεγκτη αναιρετικώς.

Πρόεδρος: *N. Ρόζος*

Εισηγητής: *P. Γιαννουλάτου*

Βασικές σκέψεις

2. Επειδή, με την αίτηση αυτήν ζητείται η αναίρεση της 1937/2006 αποφάσεως του Διοικητικού Πρωτοδικείου Πειραιώς. Με την απόφαση αυτήν είχε γίνει δεκτή προσφυγή των αναιρεσιβλήτων και είχε ακυρωθεί η σιωπηρά άρνηση της Διοικήσεως να άρει ρυμοτομική απαλλοτρίωση επί ακινήτου, φερομένου ως ανήκοντος σε αυτές, ευρισκομένου μεταξύ των οικοδομικών τετραγώνων 73 και 108 του εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου του αναιρεσειόντος Δήμου. Το ακίνητο αυτό είχε ρυμοτομηθεί για την δημιουργία κοινοχρήστου χώρου μεταξύ των δύο ως άνω οικοδομικών τετραγώνων με το β.δ. της 19.03.1892 (ΦΕΚ 93), όπως ετροποποιήθη με το π.δ. της 05.05.1975 (Δ' 196).
3. Επειδή, όπως προκύπτει από την προσκομισθείσα ληξιαρχική πράξη θανάτου του Ληξιάρχου του Δήμου Αθηναίων, με ημερομηνία 17.11.2009, η πρώτη εκ των αναιρεσιβλήτων απεβίωσε την 15.11.2009, ήτοι μετά την άσκηση της αιτήσεως αναιρέσεως την 10.05.2007, κατέλιπε δε ως εγγυτέρους συγγενείς αυτής τον σύζυγό της ... και τα τέκνα της ... (βλ. το 1401/27.11.2009 σχετικό πιστοποιητικό του Δημάρχου ...), οι οποίοι νομίμως, κατ' άρθρο 31 παρ. 1 του π.δ. 18/1989 (Α' 8), συνεχίζουν την παρούσα δίκη, διά της καταθέσεως σχετικής δηλώσεως (αρ. κατ. Ε' 590/06.05.2010) και διά της

- νομιμοποιήσεως του πληρεξουσίου δικηγόρου αυτών, ο οποίος παρέστη κατά την συζήτηση της υποθέσεως (βλ. το 34.767/03.05.2010 πληρεξούσιο του συμβολαιογράφου Αθηνών ... και το 12.536/21.04.2010 πληρεξούσιο του Γενικού Προξένου της Ελλάδος στον Άγιο Φραγκίσκο).
4. Επειδή, όπως έχει κριθεί (ΣΕ 2129/2007) η κατ' άρθρο 11 του Κώδικος Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων Ακινήτων, ο οποίος εκυρώθη με το άρθρο πρώτο του ν. 2882/2001 (Α' 17), διοικητική διαδικασία ελέγχου της συνδρομής των προϋποθέσεων άρσεως απαλλοτριώσεως επί ακινήτου, αποβλέπouσα στην προστασία της ιδιοκτησίας από επιβαρύνσεις που υπερβαίνουν το κατά το Σύνταγμα ανεκτό όριο, κινείται, κατ' αρχήν, από τον ενδιαφερόμενο ιδιοκτήτη, υπέρ του οποίου και τάσσεται. Συνεπώς, ο αιτούμενος την άρση απαλλοτριώσεως λόγω παρόδου απράκτων των κατά νόμον χρονικών ορίων συντελεσέως της, πρέπει με την προς την Διοίκηση αίτησή του να υποβάλλει και τα αποδεικτικά της ιδιοκτησίας του στοιχεία τα οποία, συνεκτιμώμενα με τα λοιπά τυχόν υπάρχοντα σχετικά στοιχεία του οικείου διοικητικού φακέλου, άγουν στο συμπέρασμα ότι ο αιτών φέρεται, κατ' αρχήν, ως κύριος του αντιστοίχου ακινήτου και νομιμοποιείται, επομένως, στην υποβολή του αιτήματος. Τα στοιχεία αυτά πρέπει να είναι, κατ' αρχήν, επίκαιρα, να τείνουν, δηλαδή, στην απόδειξη της κυριότητας κατά τον χρόνο υποβολής του αιτήματος. Σε περίπτωση δε μη επαρκούς αποδείξεως ή αμφισβητήσεως της κυριότητας του αιτούντος, η Διοίκηση οφείλει να εκφέρει παρεμπόδιουσα επί του ζητήματος κρίση, ελεγκτή, περαιτέρω, από το τυχόν επιλαμβανόμενο της υποθέσεως αρμόδιο διοικητικό δικαστήριο. Εν πάση, εξ άλλου, περιπτώσει, το τελευταίο αυτό δικαστήριο οφείλει, στο πλαίσιο της κατά νόμο υποχρεώσεώς του προς αυτεπάγγελτη εξέταση του εννόμου συμφέροντος του αιτούντος, να εξετάζει εάν αυτός, με βάση τα προσκομιζόμενα ή υφιστάμενα στοιχεία, φέρεται ως κύριος του επιμάχου ακινήτου, υποχρεούμενο, στην περίπτωση αυτήν, να συνεξετάσει και αντιστοίχους, καταλλήλως τεκμηριούμενους, αντιθέτους ισχυρισμούς των λοιπών διαδίκων (ΣΕ 672/2006, με την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 11 του ν.δ/τος 797/1971, Α' 1), χωρίς, πάντως, να επιλύει, κατά την ως άνω δίκη, οριστικώς το ζήτημα της τυχόν υπάρξεως εμπραγμάτων δικαιωμάτων στο επίμαχο ακίνητο, για το οποίο, κατά το Σύνταγμα, τελικώς αρμόδια είναι τα πολιτικά δικαστήρια.
5. Επειδή, εξ άλλου, με το άρθρο 45 του Κώδικος Διοικητικής Δικονομίας, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2717/1999 (Α' 97), ορίζεται ότι «1. Το δικόγραφο, εκτός από τα στοιχεία που απαιτούν ειδικότερες διατάξεις, πρέπει να προσδιορίζει σαφώς το είδος και το αντικείμενό του και να αναφέρει: α) το δικαστήριο στο οποίο απευθύνεται, β) τον τόπο και το χρόνο της σύνταξής του και γ) ...», με το άρθρο 46 του ιδίου Κώδικος ότι «Δικόγραφο, που δεν περιέχει τα προβλεπόμενα από τις παρ. 1 και 5 του προηγούμενου άρθρου στοιχεία, είναι άκυρο...», με το άρθρο 64 του ευρισκομένου στο υπό τον τίτλο

- «Προσφυγή» του Κεφαλαίου Α΄ του Εβδομού Τμήματος του Κώδικος αυτού ότι «1. Προσφυγή μπορεί να ασκήσει εκείνος: α) ο οποίος έχει άμεσο, προσωπικό και ενεστώς έννομο συμφέρον...», με το ευρισκόμενο στο αυτό Κεφάλαιο Α΄ άρθρο 68 ότι «1. Το δικόγραφο της προσφυγής, εκτός από τα στοιχεία που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 45, πρέπει ακόμη: α) να μνημονεύει με ακρίβεια: ι. την προσβαλλόμενη πράξη ή παράλειψη, ιι. ... β) να περιέχει σαφώς καθορισμένο αίτημα» και με το άρθρο 138 ότι «1. Υπομνήματα των διαδίκων, για την ανάπτυξη των ισχυρισμών τους, κατατίθενται στη γραμματεία το αργότερο τρεις (3) εργάσιμες ημέρες μετά τη συζήτηση...». Συμφώνως προς τις διατάξεις αυτές, στο δικόγραφο της προσφυγής αρκεί να γίνεται επίκληση της ιδιότητας από την οποία προκύπτει το έννομο συμφέρον του προσφεύγοντος και στοιχείων από τα οποία αυτό προκύπτει και δεν απαιτείται πλήρης παράθεσή τους και προσκομιδή των σχετικών αποδεικτικών μέσων, η οποία επιτρέπεται να γίνει με το υπόμνημα. Περαιτέρω, εάν, όπως εν προκειμένω, με το αυτό δικόγραφο ζητείται η ακύρωση παραλείψεως άρσεως ρυμοτομικής απαλλοτριώσεως, αρκεί η περιγραφή του απαλλοτριωθέντος ακινήτου με την αναγραφή των οδών ή πλατειών ή κοινοχρήστων εν γένει χώρων της συγκεκριμένης περιοχής από τα οποία ρυμοτομείται, ενώ η προσκομιδή λεπτομερέστερων ως προς την θέση αυτού στοιχείων, όπως τοπογραφικού διαγράμματος, επιτρέπεται να γίνει με το υπόμνημα.
6. Επειδή, εν προκειμένω, το εκδόν την αναιρεσιβαλλομένη απόφαση δικαστήριο, επιλαμβανόμενο της προσφυγής των αναιρεσιβλήτων, οι οποίοι επεκαλέσθησαν στο δικόγραφο αυτής τα στοιχεία που, κατά την άποψή τους, εθεμελίωσαν την κυριότητά τους στο επίδικο ακίνητο (κληρονομία του αδιαθέτως αποβιώσαντος πατρός τους ...), συνεξετάζοντας δε και τους αντιστοίχους ισχυρισμούς του αναιρεσειόντος Δήμου, ο οποίος επεκαλείτο μη απόδειξη της κυριότητας αυτών στο εν λόγω ακίνητο, εδέχθη την ενεργητική νομιμοποίησή τους στην δίκη. Ειδικότερα, το δικαστήριο αφ' ενός μεν εδέχθη ότι οι αναιρεσίβλητοι προσεκόμισαν, παραδεκτώς, την νομίμως μεταγραφείσα 21.256/09.11.2004 δήλωση αποδοχής κληρονομίας του συμβολαιογράφου Αθηνών ..., με την οποίαν απεδέχθησαν, κατά το ¼ εξ αδιαιρέτου, την καταληφθείσα σε αυτούς, εξ αδιαθέτου διαδοχής, κληρονομία του αποβιώσαντος πατρός τους, στην οποία περιλαμβάνεται και το επίδικο ακίνητο, καθώς και το 979/1925 συμβόλαιο κτήσεως της κυριότητας του ακινήτου από τον πατέρα τους, αφ' ετέρου δε έκρινε, με αιτιολογία ερειδομένη στα ως άνω στοιχεία, ότι οι αναιρεσίβλητοι «φέρονται να διατηρούν εμπράγματα δικαιώματα (και μάλιστα κυριότητα) στο ακίνητο αυτό». Επίκληση δε και προσκομιδή των ανωτέρω αποδεικτικών στοιχείων έγινε με το από 06.06.2006 υπόμνημα των ήδη αναιρεσιβλήτων. Η κρίση αυτή του δικαστηρίου, εν όψει και της, κατά τα ανωτέρω εκτεθέντα, φύσεώς της ως αρκουμένης σε πιθανολόγηση της θεμελιούσης την ύπαρξη εννόμου συμφέροντος κυριότητας και μη επιλυούσης διαφορά περί ιδιοκτησιακών

- δικαιωμάτων, είναι νομίμως και επαρκώς αιτιολογημένα, ο δε περί του αντιθέτου λόγος αναιρέσεως, με τον οποίον επαναφέρεται ο προταθείς ενώπιον του δικαστηρίου της ουσίας ισχυρισμός και προβάλλεται ότι η θεμελίωση του εννόμου συμφέροντος των αναιρεσιβλήτων στο δικόγραφο της προσφυγής ήτο αόριστος και ότι λόγω της αοριστίας αυτής δεν ηδύνατο να συμπληρωθεί με τα παραδεκτως προσκομισθέντα υπ' αυτών στοιχεία κυριότητας, όπως διατυπώνεται, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.
7. Επειδή, περαιτέρω, το δικάσαν δικαστήριο εδέχθη ότι οι αναιρεσιβλήτοι, προς απόδειξη της ακριβούς θέσεως του επιδικίου ακινήτου, προσεκόμισαν, παραδεκτως, εκτός από την προαναφερθείσα δήλωση αποδοχής κληρονομίας και τον οικείο τίτλο κτήσεως του ακινήτου από τον κληρονομηθέντα πατέρα τους, το 9/2003 τοπογραφικό διάγραμμα του αγρονόμου, τοπογράφου μηχανικού ..., στο οποίο αναφέρονται τα όρια του ακινήτου (αριθμημένες κορυφές), «καθώς και τα ακίνητα και οι δρόμοι που συνορεύουν με αυτό», έκρινε δε με ειδική αιτιολογία, ερειδομένη κυρίως στο ως άνω τοπογραφικό διάγραμμα, ότι «στην προσφυγή αναφέρονται όλα τα προσδιοριστικά στοιχεία του ακινήτου», δεδομένου ότι σε αυτήν, διά παραπομπής στο εν λόγω τοπογραφικό διάγραμμα, «αναφέρεται η περιοχή στην οποία βρίσκεται το ακίνητο (Καστέλα), η έκταση αυτού (371,25τμ) και τα ακίνητα και οι δρόμοι με τα οποία αυτό συνορεύει», το τοπογραφικό δε αυτό διάγραμμα «στο οποίο εμφανίζεται το ένδικο ακίνητο με τους αριθμούς 15.4.20.8.19.18.17.16.15.,...συμφωνεί με το διάγραμμα ρυμοτομίας που είναι συνημμένο στο από 5.9.1975 π.δ/μα “Περί τροποποίησης του ρυμοτομικού σχεδίου Πειραιώς εις την περιοχήν Καστέλλας”...». Εν όψει δε των ανωτέρω, απέρριψε ως αβάσιμους τους ισχυρισμούς του αναιρεσειόντος Δήμου, με τους οποίους προεβάλλετο ότι η ασκηθείσα υπό των αναιρεσιβλήτων προσφυγή ήτο αόριστη, διότι «δεν εξατομικεύεται το ένδικο ακίνητο» εφ' όσον δεν «αναφέρεται το οικοδομικό τετράγωνο στο οποίο βρίσκεται, οι δρόμοι που το περιβάλλουν, ενώ οι πλευρικές διαστάσεις του δεν προσδιορίζονται με γράμματα ή αριθμούς». Η, κατά τα ανωτέρω κρίση του δικαστηρίου της ουσίας, σχετικώς με την ταυτότητα και την ακριβή θέση του επιδικίου ακινήτου, παρίσταται νομίμως και επαρκώς αιτιολογημένη, δεδομένου ότι και στο δικόγραφο της προσφυγής των αναιρεσιβλήτων γίνεται επίκληση του προαναφερομένου τοπογραφικού διαγράμματος και περιγραφή των ορίων του ακινήτου («βόρεια με κοινόχρηστο χώρο επί πλευράς 19,81μ, ανατολικά με τον οδό Πετμεζά επί πλευράς 10,40μ, νότια με ιδιοκτησία Πηνελόπης Δημοπούλου επί πλευράς 16,38μ και δυτικά με την οδό Ηρακλείου επί πλευράς 32,40μ αρχικά πριν την εφαρμογή της οδού και τώρα με πλευρά 29,63μ»), οι δε περί του αντιθέτου λόγοι αναιρέσεως, με τους οποίους επαναφέρονται οι προταθέντες ενώπιον του δικαστηρίου αυτού ισχυρισμοί και προβάλλεται ότι μη νομίμως εκρίθη ότι η προσφυγή των αναιρεσιβλήτων δεν ενείχε αοριστία ως προς την ταυτότητα του επιδικίου ακινήτου διότι α) το προσαχθέν υπ'

αυτών 9/2003 τοπογραφικό διάγραμμα «αποτελεί απλά και μόνο αποδεικτικό στοιχείο και δεν μπορεί να υποκαταστήσει ούτε να συμπληρώσει την ένδικη αίτηση και...να καλύψει την αοριστία αυτής» και β) δεν προκύπτει εάν το επίδικο ακίνητο κατέστη εξ αρχής κοινόχρηστος χώρος, ήτοι με το βδ της 19.03.1892 περί εγκρίσεως του ρυμοτομικού σχεδίου της περιοχής, ή εν συνεχεία με το πδ της 05.05.1975 περί τροποποίησης του ρυμοτομικού σχεδίου, πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι. Καθ' ο δε μέρος διά των λόγων τούτων πλήσσει η κρίση του δικαστηρίου, ότι το προσαχθέν υπό των αναιρεσιβλήτων 9/2003 τοπογραφικό διάγραμμα συμφωνεί με το διάγραμμα ρυμοτομίας που συνοδεύει το πδ της 05.05.1975, περί τροποποίησης του ρυμοτομικού σχεδίου Πειραιώς στην περιοχή Καστέλλας, πρέπει να απορριφθούν ως απαράδεκτοι, διότι η κρίση του δικαστηρίου της ουσίας ως προς την εκτίμηση του προσαχθέντος ενώπιόν του αποδεικτικού υλικού είναι ανέλεγκτη αναιρετικώς.

8. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω και μη προβαλλομένου ετέρου λόγου αναιρέσεως η κρινομένη αίτηση πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.